

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

ROMAÜGYEKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/17/4/2017

EMLÉKEZTETŐ
2017. MÁRCIUS 10. 11.00

Helyszín: Szent Bazil Oktatási Központ, Hajdúdorog

Időpont: 2017. március 10. 11.00

Tárgy: Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport Ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

1. napirendi pont: Tájékoztatás a komplex telep programok jelenlegi helyzetéről

A Romaügyekért Felelős tematikus Munkacsoportjának tagjai **Budai János**, a Hajdúdorogi Főegyházmegye diakónusa vezetésével meglátogatták a hajdúdorogi romatelepet. A hajdúdorogi romák száma 1200 fő, a telepen 13 házban 70 fő él.

Langerné Victor Katalin társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár a telepprogrammal kapcsolatosan felvetette, hogy látszik a szükség, az igény, de felmerül a kérdés, jó-e a szakpolitika válasza erre. A Munkacsoport tagjait kérte, hogy mondják el, milyen kérdések vetődtek fel bennük a teleplátogatással kapcsolatban, illetve javaslataikat kérte a helyzet megoldására.

Jakus László, a Czinka Panna Roma Kulturális Egyesület képviselője elmondta, hogy látható, hogy mindenki segíteni akar a maga módján, ugyanakkor a legnagyobb problémát a párbeszéd hiánya jelenti. Véleménye szerint a fő cél és feladat a párbeszéd generálása lenne a szereplők között. Az ún. „nullforintos” programok egy egyszerű együttműködéssel megoldhatóak lennének. Példaként említette a szemét eltakarítását. Látható, hogy a különféle szereplők elhatárolódnak egymástól, így semmi eredménye nincs a tetteiknek. Együttműködve, közösen ennek hosszabb távú hatása lehetne.

Langerné Victor Katalin feltette a kérdést, hogy aki életében először lát ilyen telepet, annak mi az, ami először eszébe jut.

Pokol Attila, a KKM Biztonságpolitikai és Non-proliférációs Főosztályának képviselőjében elmondta, hogy véleménye szerint külső segítség nélkül kevés a remény a kitörésre.

Bak Árpád, a Szubjektív Értékek Alapítvány képviselőjében kérdéseket fogalmazott meg. Hogyan alakulhatott ki a szegregátum, és miért igényli ezt a többségi társadalom? Véleménye szerint megengedhetetlen, hogy a helyi hatóságok lakossági nyomásra kettős mércével mérjenek például a szociális bérlakások kérdésében.

Langerné Victor Katalin megállapította, hogy a munkacsoportülés résztvevői között vannak, akik először láttak ilyet, van, akinek ez a szakmája, ilyen helyen dolgozik, és itt van a szakmapolitika is. Az elhangzottak alapján a kulcsszavak: a kilátástalanság és a hibáztatás. A telepen élők hibáztatják a nem a telepen élőket és ez valószínűleg fordítva is igaz. Ezen kívül van egy lakossági nyomás, egy többségi igény arra, hogy mi történjen. Ezt a helyzetet első benyomásra a kilátástalanság szó jellemzi leginkább. Melyik irányból kellene elindulni, hogy ne legyen kilátástalan a helyzet?

Pokol Attila véleménye szerint hosszabb távon az integrációt az oktatás segítségével lehet elősegíteni. Annak érdekében, hogy a kitűzött célok és az integráció hosszú távon is működni tudjon, ahhoz sok dolognak kell egyszerre teljesülnie.

Langerné Victor Katalin feltette a kérdést, hogy amennyiben az oktatásban rejlik a megoldás, ha lenne egy jó iskola, az vajon tényleg megoldást jelentene?

Pokol Attila megerősítette, hogy sok szempontnak kell együttállni. A szülők részéről is igényel elkötelezettséget, hogy a gyerekek is ki tudják használni egy jó iskola előnyeit, és valóban bent maradjanak az iskolában, illetve tudják folytatni is a tanulmányaikat.

Bak Árpád az oktatás és integráció kérdéskörével kapcsolatban kiemelte, hogy fontosnak tartja, hogy az integráció kétirányú folyamat legyen. Az integráció ne csak a leszakadt, marginalizált társadalmi réteget segítse, egyúttal meg kell tudni változtatni a többségi társadalom hozzáállását is, hogy nyitottabb legyen. Ez többek között az oktatáson keresztül történhet meg.

Langerné Victor Katalin jelezte, hogy provokatív kérdéseket tesz fel. Megkérdezte, hogy mire legyen nyitottabb? Arra, hogy egy házban, amelyben nincsen folyóvíz, koszban, patkányok között egy szobában él hat ember? Mi vagyunk a többségi társadalom, miben vagyunk befogadóbbak?

Langerné Victor Katalin elmondta, hogy szándékosan kerül az átfogó megfogalmazásokat – amelyeket nem lehet hétköznapi megoldásokra lebontani – annak érdekében, hogy előbukkanjon a kulcsszó.

Bicskei Edit, az EMMI Köznevelési és Szakképzési Programkoordinációs Osztályának képviselőjében a komplexitás szóra hívta fel a figyelmet. A házakat végignézve, az ott élőkkel beszélve az a véleménye, hogy kétségtelen tény, hogy az oktatásnak kulcsszerepe kell, hogy legyen, de csak az oktatással nem lehet a célt elérni. Egyetért **Jakus Lászlóval** abban, hogy párbeszéd szükséges minden olyan érintett között, aki valamit hozzá tud tenni. Ha ez a párbeszéd megindul, akkor lehet előrébb jutni. Nagyon megrendítette, amit látott, hogy gyerekek naponta úgy járnak óvodába, iskolába, ilyen távolságra, ilyen úton, hogy télen a sötétben még közvilágítás sincs. Ez elfogadhatatlan. A változáshoz meg kell nyerni az önkormányzatot, a családsegítőt. A családsegítőnek nem az az egyetlen eszköze, hogy a gyereket kiemeli a családból, hanem először minden segítséget megadjon a családnak, hogy képessé váljon arra, hogy a gyerekeit biztonságban tudja nevelni. Csak akkor kell a gyereket kiemelni a családból, ha minden segítség ellenére sem képes erre. Első benyomásai szerint

hiányzik a közös együttgondolkodás, több helyen hibás a családsegítő hozzáállása. Elsőként át kell tekinteni, hogy a megoldásra váró feladatokhoz ki mindenki tud hozzátenni, és ezek között az emberek között kell együttműködést kialakítani.

Török Ildikó, az EMMI EU és Nemzetközi Egészségügyi és Szociális Ügyekért Felelős Osztályának képviselőjében elmondta, hogy véleménye szerint az egyén kiemelése nem megoldás. Ezek az emberek közösségben élnek, a közösséget kell kiemelni. Mindkét fél sztereotípiák mentén gondolkodik. A kiindulópont a probléma lényegének feltárása lehet.

Langerné Victor Katalin összefoglalta a beszélgetésben elhangzottakat. Mindenkinek van valamilyen elképzelése, mindenki valahogyan meg akarja oldani a helyzetet. Egyetért azzal a megállapítással, hogy ha a helyi vezetés nem akar megoldani valamit, akkor nagyon nehéz előrelépni. Sajnos itt tapasztalható az akarás hiánya. A változtatni akarás a legfontosabb. Fontos a párbeszéd, hogy közösen akarjanak változtatni. Ez mindenkit érint, az egyházat, az iskolát, a polgármestert, a családsegítőt. Óriási hiányosság, hogy nem volt még olyan fórum, olyan aktív egyeztetés, ahol mindenki meg akarta volna oldani a kialakult helyzetet. **Langerné Victor Katalin** véleménye szerint még így sem kilátástalan a helyzet. Létezik az a fajta segítségnyújtás, amikor választ a szakpolitika egy katalizátort, egy mediátort. Ez a telepprogram lényege. Minden önmagában igaz, amit a munkacsoport tagok elmondtak. Igaz, hogy a többségi társadalom szemléletét meg kell változtatni, igaz hogy az oktatás nagyon fontos, de önmagától a folyamat nem indul el. Szükség van 3-4-5 olyan emberre, meg egy szervezetre, aki vállalja azt, hogy minden nap odamegy a telepre, odaköltözik a telepre. Évtizedek óta tudjuk, mi lenne a megoldás, hogy mit szeretnénk látni. Egy elem hiányzott, hogy a szakpolitika fel merje vállalni azt, hogy ő a helyi megoldásban inkompetens. Bármi mást meg tud csinálni, de a helyi megoldást nem. Ahhoz kellene a civil szervezetek, összefogva az önkormányzattal, akik vállalják, hogy hétfőtől vasárnapig ott vannak a telepen. A kulcs a jelenlét. A telepprogram legfontosabb eleme a jelenlét. Az hogy nem egyszer hallgatják meg az ott élőket – mint most a Munkacsoport –, hanem minden nap. És amikor már mindent kibeszéltek magukból és kiforrta magát, hogy mi az, amit ők szívesen csinálnának, akkor a rendelkezésre álló forrásból azt meg is tudják szervezni. 55 település van, ahol már ez megtörtént. Ezek közül 1-2 nem annyira jól sikerült, de a legtöbb helyen az állandó jelenléttel sikerült megoldani. Itt egyedül az egyházra számítanak a telepen élők. Az emberek beszédéből is érződött, hogy senki más nincs a számukra, az egyetlen kapaszkodó az egyház. Látszik, hogy bármilyen segítséget nyújtunk, egyedül az egyházon keresztül lehet ezt megtenni. Reményét fejezte ki, hogy az Önkormányzat és a Polgármester ehhez csatlakozik, meg kell találni ehhez a szövetségest. Jelenleg ezen a településen ők a szövetségesek. A telepprogramnál fontos elvárás, hogy az önkormányzat benne legyen, ettől nem lehet eltekinteni, a pályázatot az önkormányzat adhatja be. A kérdés az, hogy ha az egyházra támaszkodnak, aki lehet a katalizátora és a jelenlétprogram biztosítója, de a pályázatot az önkormányzatnak kell beadnia, akkor hogyan lehetne megoldani ezt a helyzetet. Az egyház maga nem adhatja be a pályázatot.

Jakus László véleménye szerint nem a társadalom szemléletét kell formálni, hanem az egyéneket motiválni. A vezetői kompetenciák hiányoznak. Fel kell készíteni őket, hogy képesek legyenek tárgyalni, képesek legyenek felmérni a problémát.

Rózahegyiné Juhász Éva, a Hajdúdorogi Főegyházmegeye cigányügyi referense elmondta, hogy a Munkacsoport jól látja a telepen töltött idő után a helyzetet. A helyi vezetőség a feladatot valahogy elvégzettnek tekinti, a családsegítő nem megfelelően lép fel, az emberek félnek tőlük. Egy lehetséges megoldást lát, amelyre **Kocsis Fülöp érsek atyával** már többször

próbálkoztak, hogy közösen kellene megoldani a problémát. Egyedül már az egyház sem bírja. Azt kellene felismernie a helyi vezetőségnek, hogy az egyházat maga mellé állítsa. Rájuk hallgatnak az emberek. Tavaly nyáron minden helyi szervezettel összefogva megbeszélést tartottak, amelynek a jegyzőkönyvét még nem kapták meg, és nem történt semmi változás. Február végén volt a családsegítő beszámolója az éves munkájukról, amelyre meghívták, de kiderült, hogy ők csak arra voltak kíváncsiak, hogy mit csinál a Szakkollégium. Beadtak Roma lányos pályázatot anélkül, hogy megkérdezték volna a véleményüket. Így nem lesz együttműködés. Eddig nem sikerült a várost partnerként az ügy mellé állítani. Ez a munka legfőképpen arról szól, hogy éjjel-nappal kint kell lenni.

Langerné Victor Katalin véleménye szerint a helyzet azért nem reménytelen, mert itt az egyház. Először rajtuk keresztül kell megpróbálni elindulni. A kormányzatnak van olyan szerepe, hogy megpróbál mediálni. Több olyan település volt, ahol a Helyettes Államtitkárság képviselője ült le egy asztalhoz a település vezetésével, illetve civil szervezet vagy egyház képviselőjével. Ha van egy segítő, akkor sokszor van eredmény.

Budai János a Hajdúdorogi Görögkatolikus Főegyházmegye diakónusa elmondta, hogy a városban jobboldali képviselőtestület van, de a polgármester MSZP-s. A polgármester és a képviselők fejével gondolkodva, ha a polgármester szeretne továbbra is polgármester lenni és a többségi társadalom nem szereti a romákat, nem akarja, hogy itt legyenek, akkor kiálljon-e a romák mellett? Nem fog kiállni. Ha az egyház felvállalja, és ketten-hárman-négyen dolgoznak értük, akkor hogyan tovább? Helyben kell a családokat erősíteni, helyben, ebben az utcában kell nekik segíteni. Nem ismeri a hátterét, hogy annak idején miért oda épültek ezek a házak. Valószínűleg mivel akkoriban még nem voltunk tagja az Európai Uniónak, integrációról még nem volt szó. A legtöbb településen akkoriban úgy gondolták, hogy jó nekik ott kint a város szélén, nem zavarnak senkit, meg mi sem őket. Ezek emberi tényezők. **Budai János** a jobboldali többségű képviselőtestület megnyerését javasolja. Elmondta, hogy öt éve él ebben a városban, de a romákon kívül alig ismer néhány dorogi embert. Teljesen leköti ez a munka, reggel hét órától éjszakáig szolgálatban van, már nincs arra ereje, hogy a képviselőkkel vagy a polgármesterrel beszéljen, mert már számtalanszor próbálkozott, sikertelenül. A megoldást abban látja, hogy ott helyben a telepen, azokon a telkeken kellene építeni, illetve fürdőszobákkal, szobákkal bővíteni. Véleménye szerint nem lenne sikeres a magyarok közé beköltöztetni, mert a romák még nem készek arra, hogy beköltözzenek. Talán néhány év múlva a most általános iskolás gyerekek már meg tudják érteni, hogy ez a fejlődésnek az egyik pillére. Ahogy **Rózsahegyiné Juhász Éva** elmondta, megpróbálták az önkormányzati dolgozókkal együttműködni, de mindenki csak az állását védi. Ki fogja beismerni egy családsegítőben, hogy ő nem jól végzi a dolgát? Mindenki csak mondja, hogy elvégzi a dolgát, de a végeredményt láthattuk a telepen. Egy olyan önkéntes csapatra volna szükség, akik bármikor kint tudnak lenni segíteni. A szakkollégisták nagyon sokat segítenek, nélkülük nem is győznék. A karácsonyi adományt, a cukrot, a lisztet ki kellett porciózni a családoknak. Lehetne megint kezdeményezni az önkormányzatnál, de elmondta, hogy nincs tisztában vele, hogy a családsegítőnek pontosan mik a feladatai. Azt látja ez így nem elég. De ők azt mondanák, hogy mindent jogszerűen csinálnak. Hangsúlyozta, nem szabad a romákat elvinni Hajdúdorogról. **Budai János** elmondta, hogy más feladata nincs, mint Krisztus tanítása alapján, az Evangélium szerint cselekedni. Az Egyház az ügy mellett áll, de az önkormányzattal most rögtön nem lehet megoldani a problémát. Pedig meg kell!

Oláhné Balogh Tímea köszönetét fejezte ki **János atyának** a szép szavakért és az állhatatos és szeretetteljes munkáért, amit a cigány népért áldoznak. Mivel az ő szervezetük is a megyében van, ezért felajánlotta segítségét. Már korábban felvették a kapcsolatot

Rózsahegyiné Juhász Évával, a gyerekek is találkoztak már. Üzemanyagot, kisbuszt, önkénteseket tud felajánlani. Ezen kívül közös pályázatokhoz is felajánlotta a szerveztük segítségét.

Langerné Victor Katalin megköszönte a Munkacsoportnak a hasznos felvetéseket, elnézést kért a provokatív kérdésfeltevésekért. A romakérdésről nem szabad képmutatóan, visszafogottan beszélni, mert az egyik legnagyobb probléma az országban, hogy még mindig vannak kimondatlan sérelmek és nem merünk kimondani dolgokat. Megtanultuk, hogy ezeket a dolgokat hogyan lehet kulturáltan, szofisztikáltan megfogalmazni, viszont a mélyben még mindig ott vannak az ellentétek. A telepátogatás tanulsága az, hogy még többet el kell menni helyszínre. Amikor olyan helyre kerülünk, ahol minden jóakartunk ellenére, az élet felülírja a pályázati lehetőséget és a helyi erőfeszítések sem elegendők hozzá, hogy ezzel éljenek, akkor ott külön célzott segítségre van szükség. Ebben az esetben az Egyházmegye közfoglalkoztatásban való részvételét tudja javasolni, mert az egyház tud közfoglalkoztató lenni. Kiderült, hogy itt vályogvetéssel foglalkoztak a helyi cigányemberek és vályog alapanyag is van. A Belügyminisztérium vályogház-építési programjában részt tudnának venni. **Langerné Victor Katalin** ígéretet tett rá, hogy amennyiben az Egyházmegye, illetve Érsek Úr ebben részt tud venni, egyeztetést fog kezdeményezni ebben a témában a BM-mel. Ezen kívül a CSOK áttekintésére, illetve szakember felkeresésére tett ígéretet, aki meg tudja mondani, hogy akiknek állandó munkahelye van, akár közfoglalkoztatásban, azok legalább a használt lakásra igénybe tudják venni. Elkélne a jogi segítségnyújtás, hogy lássák, kinek mi a jog adta felelőssége vagy kötelessége például a bérlakások kiosztása során.

2. napirendi pont: A debreceni Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégium bemutatása

Langerné Victor Katalin bemutatta a Munkacsoportnak **Balázs Ádám Ferenc**, Vásáry Tamás Ösztöndíjas jogász hallgatót, akinek ez az egyik elképzelése, hogy ilyen fajta jogi segítséget fog nyújtani az arra rászorulóknak.

Balázs Ádám Ferenc bemutatkozásában elmondta, hogy Fábiánházán él, jelenleg a Debreceni Egyetem Állam és Jogtudományi Karának jogász szakos, harmadéves hallgatója. Két éve tagja a debreceni Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégiumnak. Szabadidejében önkénteskedik, lakásotthonos és tanodás gyerekekkel foglalkozik, hajléktalan és bajba jutott embereken segít. Szeretne majd cigányügyben is tevékenykedni. Az elhangzottakkal kapcsolatban elmondta, hogy véleménye szerint az önkormányzat, az állam, a helyi kisközösségek segítségén túl az egyéni készletés megfogalmazását hiányolta. Az adott személy is akarja azt, hogy tanuljon és fejlődjön és kikerüljön a rossz helyzetéből. Amíg a belső motiváció hiányzik, addig hiába nyújtunk több ezer kezét. A jövőben, ha polgárjogi ügyvédként lediplomázott, azokon a bajba jutott embereken szeretne pro bono jelleggel segíteni, akik jogi tanácsadásra szorulnak. Elmondta, hogy a hajdúdorogi romák szerencsés helyzetben vannak, mert az egyháztól nagyon sok segítséget kapnak, de Szabolcsban nagyon sok településen sem az egyháztól, sem az önkormányzattól nem kapnak érdemi segítséget. A Szakkollégium egy hidat képez a roma értelmiségiek, a cigányok és a magyarok között. Diplomás fiatalok az egyetemi éveik alatt segítséget kapnak nyelvi képzések, mentorprogram keretében. Ezen kívül tematikus hétvégéken vesznek részt, ahol sokrétű foglalkozások zajlanak: protokoll, önismereti, tanulás-módszertani foglalkozások.

Tóthbegyi Zsolt a Görögkatolikus Cigánypasztoráció Bizottság tagja bemutatta a Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégiumot. Magyarországon öt éve jött létre a keresztény roma szakkollégiumi hálózat, amelynek hét tagja van. A roma szakkollégiumok fenntartói a történelmi egyházak, Budapesten a reformátusok és a jezsuiták, Debrecenben a reformátusok és a görögkatolikusok, Nyíregyházán az evangélikusok, Miskolcon szintén görögkatolikus és Szegeden római katolikus fenntartású roma szakkollégium van. A szakkollégiumok koncepciója a hídépítés, roma származású felsőoktatásban részt vevő fiatalok segítése, felkészítése a társadalmi helyállásra. A roma szakkollégiumokban a békés egymás mellett élés tanúi lehetnek, amelyet tapasztalatként vihetnek magukkal. A szakkollégium egy keresztény szellemiségű, befogadó, barátságos közösség. Figyelembe veszik az állam által előírt részarányokat. Az első évben 60% roma vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanuló volt, ebben a tanévben már 70%-ot kell, hogy elérje a roma vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya. Debrecenben 20 fiatal aktív egyetemi jogviszonnal rendelkezik. A kollégiumnak 8 nem hátrányos helyzetű tagja van. A szakkollégiumban él három roma származású orvostanhallgató, hárman a Népegészségügyi Karon tanulnak, van jogász, bölcsész, pedagógus is a szakkollégisták között. Van Köztársasági Ösztöndíjas és Vásáry Tamás Ösztöndíjas kollégistájuk is. Akinek bármilyen lemaradása keletkezett a középiskolai tanulmányai során, azok számára képzéseket, nyelvórákat szerveznek. A tematikus tanulmányi hétvégéken, tanulástechnikai tréninget, vitakultúra, illetve beszédtechnikai képzést, protokoll tanfolyamot szerveznek, melyre elismert, hiteles előadókat hívnak. A felvételi elbeszélgetés is egyfajta csapatépítő foglalkozás, kötetlen „bevonótábor”, ahol a lelki igazgatóval, Kapin István atyával együtt főznek a kollégisták. Együtt karácsonyoznak Érsek atyával. A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat Labdarúgó Tornáján is jól szerepeltek, két egymást követő évben a Szent Miklós Szakkollégium elnyerte a kupát.

Tóthbegyi Zsolt elmondta, hogy a szakkollégium célja, hogy minél több fiatalhoz eljussanak, ezért társasjáték klubokat is szerveznek. Iskolákba járnak ki prezentációkat tartani, hogy kedvet csináljanak a szakkollégiumhoz. További terveik között szerepel, hogy ellátogassanak középiskolai kollégiumokba, ahol Arany János Tehetséggondozó Program működik, hogy megszólítsák azokat a hátrányos helyzetű fiatalokat, akiknek a szakkollégium az egyetemi éveikhez jelentős segítséget nyújthat. Debrecenben két roma szakkollégium működik, a kollégisták ösztönzik egyetemi társaikat arra, hogy legyenek ők is kollégisták. A kollégisták önkénteskednek is, a karácsonyi adományok szétosztásában is segédkeztek, lakásotthonokba járnak. Nyáron egy hétig jártak ki a hajdúdorogi telepre, így testközelből tapasztalhatták meg, hogy milyen a cigánysoron élni, egy leendő pedagógus látja a valóságot és az éremnek mindkét oldalát. **Tóthbegyi Zsolt** elmondta, hogy a jól felszerelt, felújított kollégiumépületben háromágyas szobák vannak, jó konyha, közösségi terek.

Rózsahegyiné Juhász Éva bemutatkozásában elmondta, hogy a Szent Miklós Görögkatolikus Diákotthon és Roma Szakkollégium vezetője, emellett 10 éve a Főegyházmegye cigányügyi referense. Utóbbi munkája során bejárta Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyét. Vallja, hogy semmi nem megy egyedül, csak közösen. A munkát is **Budai János atyával** és **Tóthbegyi Zsolttal** közösen végzik. Kétszer részesült már állami elismerésben, de ez nem a saját érdeme, hanem a csapatmunka eredménye. Jóleső érzés, hogy most a diákja hasonló munkáért, az önkénteskedésért kapott elismerést. A segítséget éjjel-nappal végzik, és ezt szeretnék is továbbadni. Nagyon büszke a hallgatókra, hogy beállnak önkénteskedni. És ezt tartja a szakkollégiumok egyik legfontosabb feladatának, a diploma és a nyelvvizsga megszerzése mellett. A szakkollégisták havi 50.000 Ft ösztöndíjban részesülnek. De tudják, hogy jobb adni, mint kapni. A háromhavi kötelező önkéntes szolgálatot lényegesen túl szokták teljesíteni. Minden egyes szakkollégiumnak másodlagos profilja kell, hogy legyen a segítség, mert különben nem lesz utánpótlás.

3. napirendi pont: Egyebek

Langerné Victor Katalin összefoglalásként elmondta, hogy tartalmaz volt a Munkacsoport programja, megköszönte az együttgondolkodást. Komoly visszacsatolás volt a szakpolitikának is, amit lehet, be fogják építeni a programjaikba, amit nem lehet, arra célzottan kell reagálni. A CSOK-kal kapcsolatos kérdésben a Család- és Ifjúságügyért Felelős Államtitkársággal felveszik a kapcsolatot, az ENSZ UPR ajánlásokat a következő munkacsoportülés napirendjére javasolja felvenni, a Tematikus Munkacsoport ügyszabványosítására érkezett javaslatok közül egyetért azzal, hogy a tagok inaktivitását valamilyen formában szankcionáljuk. A kormányzatnak ezt komolyan kell vennie, ez egy komoly munka, nem lehet ennyiben hagyni. Ennek a részleteit meg fogjuk vitatni. **Langerné Victor Katalin** még egyszer megköszönte a részvételt, reményét fejezte ki, hogy a Munkacsoport következő ülése Bagaméron fog megvalósulni, ahol olyan iskolán kívüli programok futnak, amelyek az oktatást segítik, van Tanoda és Roma lányos program.

Jónás Csilla felhívta a figyelmet rá, hogy a telepprogramra a beadás március végén kezdődik. Kérte, hogy aki szívesen részt venne benne, mert van rá aktivitása és lehetősége, keresse meg a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (SZGYF) megyei igazgatóságát és jelezze, hogy partnerként szívesen részt venne a programban. Az SZGYF beazonosította az önkormányzatokat, tudja, hogy kik akarnak pályázni, de nem minden önkormányzatnak van meg a kötelező civil partnere. Minden megyében van a telepprogramnak koordinátora, akik rendelkezésre állnak és minden információval rendelkeznek. Kéri a civil szervezetek segítségét abban, hogy ahol probléma van, próbálják rávenni az önkormányzatokat a pályázásra. Ez egy nagy volumenű pályázat, március végén kezdődik a beadás, április végéig tart első körben, de forrás függvényében még két évig nyitva van.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, Igazságügyi Minisztérium

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, Igazságügyi Minisztérium

Jóváhagyta: Langerné Victor Katalin társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár, Emberi Erőforrások Minisztériuma